

Henkkarit kaikille -kampanja

Kumppanuusavustuksen väliraportti
Pohjois-Savon hyvinvointialue

20.5.2025

Elina Huerta

Kehittämissyhistys Mansikka ry

Kuvaus avustetusta toiminnasta

Henkkarit kaikille -kampanjan toteuttajana on Kehittämisyhdistys Mansikka ry.

Henkkarit kaikille -kampanja toteutettiin syksyllä 2024 – keväällä 2025 kuudella paikkakunnalla: Pielavedellä, Vieremällä, Kiuruvedellä, Lapinlahdella, Kaavilla ja Riistavedellä.

Kampanja suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa paikallisista lähtökohdista. Kullakin paikkakunnalla järjestettiin pop-up -valokuvauspäivä passikuvia varten ja järjestettiin asukkaalle maksuton yhteiskuljetus asiointipäivään poliisin lupapalveluihin. Lisäksi asukkaita autetaan sähköisen passi-/henkilökorttihakemuksen täyttämisessä.

Passikuvan ja henkilöllisyystodistuksen (passi/henkilökortti) kustannukset jäävät asukkaan kustannettavaksi ja ne maksetaan suoraan valokuvaajalle ja poliisille. Asiointipäivän yhteiskuljetus on osallistujalle maksuton.

Toteutuspaikkakunnat

Paikkakunta	Valokuvauspäivä	Asiointipäivä	Asiointipaikka (poliisin lupapalvelupiste)
Pielavesi	14.10.2024	24.10.2024	Iisalmi
Vieremä	29.10.2024	31.10.2024	Iisalmi
Kiuruvesi	12. ja 14.11.2024	21.11.2024	Iisalmi
Lapinlahti	21.11.2024	28.11.2024	Iisalmi
Kaavi	10.1.2025	15.1.2025	Kuopio
Riistavesi	29.4.2025	13.5.2025	Kuopio

Valokuvauspäiviin osallistui yhteensä 375 henkilöä (kuntakohtaiset kävijämäärät 20-105 välillä). Asiointikyytiin ilmoittautui yhteensä 207 henkilöä (kuntakohtaiset 15-71) - joka kerralla oli muutamia peruutuksia. Digitukea sähköisessä asiointissa sai yhteensä 85 henkilöä (kuntakohtaiset 5-27). Alin lukema on paikkakunnalta, jossa valokuvaajalla oli haasteita kuvien siirtämisessä poliisin järjestelmään, joten sähköisiä hakemuksia ei voinut täyttää.

Kampanjan osallistujamäärät paikkakunnittain

Kunta	Valokuvauspäivä	Asiointipäivä	Digituki
Pielavesi	105	71	25
Vieremä	35	17	10
Kiuruvesi	80	48	27
Lapinlahti	50	23	12

Kaavi	85	33	5
Riistavesi	20	15	6
Yhteensä	375	207	85

Kuva. Kiuruveden kampanjan toteuttajia.

Viestintä

Kampanjan toteuttamisesta viestittiin paikkakuntakohtaisesti yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Viestintäkanavia olivat mm.:

- paikallislehdet (ilmoitukset, jutut)
- ilmoitustaulut
- kunnan nettisivut ja somekanavat
- seurakunnan ja yhdistysten somekanavat, whatsapp-ryhmät ja muut kanavat
- seurakunnan diakonia
- postilaatikkoon jaettava tiedote
- lähellä.fi tapahtumailmoitukset paikkakunnittain
- hva intra ja kotihoito

Lisäksi kampanjaa on esitelty monessa yhteydessä, mm.

- Maaseutuparlamentti Nurmes 28.9.2024 – livehaastattelu (esitetty Yle Areenassa)

- Digiköyhyys -webinaari 4.2.2025 MaaseutuDigi-tutkimushanke Itä-Suomen yliopisto ja Jyväskylän yliopisto, jossa yli 200 osallistujaa (osallistujia mm. eri ministeriöt, hyvinvointialueet, kunnat, yhdistykset). Henkkarit kaikille -kampanjan esittely ja havaintojen esittely, paneelikeskustelu havaituista haasteista (<https://mansikkary.fi/lue-hankkeista/henkkarit-kaikille-kampanja/digikoyhyys/>)
- Digieriarvoisuus -keskustelutilaisuus Kokkola 25.3.2025
- Yliö-kirjoitus Maaseudun Tulevaisuudessa (<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/mielipide/f115e880-ac80-49a7-ac2d-b05cc542f21c>)
- radiohaastattelu Yle Pohjanmaa (haastattelun pohjalta tehty myös artikkeli <https://yle.fi/a/74-20152773>)

Klo 14.40 Studiassa: Osallisuus ja kulkemisen haasteet

Mitä maaseudun kulkijalle nykypäivänä kuuluu? Entä millä tavalla kulkemisen haasteet vaikuttavat maaseudun asukkaiden elämään ja osallisuuteen?

Maaseutuparlamentin Studiassa Harri Kolehmainen kanssa johtava tutkija Jenni Vestinen, Teknologian tutkimuskeskuksesta VTT Oy:stä ja Elina Huerta, projektipäällikkö Henkkarit kaikille -kampanjassa, Kehittämisyhdistys Mansikka ry:stä.

Talous

Ensimmäisen toimintavuoden toteutukseen oli varattu 33 200 euroa. Kampanja oli tarkoitus toteuttaa 4-5 kohteessa. Toteuma 5/2025 mennessä on 6 kampanjaa. Kustannusten toteuma on n. 29 900 euroa. Raportointihetkellä kaikki tarkat kustannukset keväältä eivät ole vielä tiedossa. Lisäksi mm. jotkin kunnat eivät ole laskuttaneet joitakin sovittuja kustannuksia, vaan ovat ottaneet vastattavakseen.

Toteutuneet kustannukset ovat pääsääntöisesti vastanneet kustannusarvioita.

Bussikuljetukset ovat olleet ennakoitua edullisempia. Toisaalta viestinnän kustannuksissa on nousupainetta, joten toisena toimintavuonna siihen jouduttaneen osoittamaan ennakoitua enemmän rahaa.

Esille nousseita asioita ja haasteita jatkoa ajatellen

Otteita osallistujien kommenteista:

- *"Hyvä että järjestyy, kun oon miettiny, ei mittään saa aikaan kun henkkarit meni vanhaksi. Mitenkähän se [poliisin lupapalveluiden] reissu, minulla on ihmiskammo."*
- *"Lähiomaisen puolesta lämmin kiitos henkkairt kaikille -kampanjasta! Tiedotus postilaatikoon oli tärkeää, kaikki eivät tilaa lehtiä tai seuraa nettiä. Tämä sujui hienosti!"*
- *"Hieno juttu että järjestetään täällä. Poika sanoi, että kyllähän teillä on älypuhelimet, että kyllähän te voitte opetella. Mutta ei se niin vain onnistu."*
- *"Tämä on niin muutenkin oikein kiva. Valokuvaan pääsi ja kyyti vielä järjestetty."*
- *"Kauhean nopeasti on kaikki mennyt ja meistä on pidetty hyvää huolta. Eväät ja juomisetkin on huolehdittu."*

Viestintä:

- Posti lakkautti osoitteettoman suorajakelun palvelunsa vuoden 2024 loppuun. Julkisilla toimijoilla, kuten kunnilla, on edelleen mahdollisuus julkisen tiedotteen toimittamiseen, mutta tarkoin reunaehdoin. Kaupalliset jakelijat toimivat vain taajama-alueilla, joten haja-asutusalueelle osoitteeton jakelu yritysvetoisena ostopalveluna voi olla mahdotonta toteuttaa.
- Joka kotiin viestinnän vaihtoehtoiksi Posti tarjosi osoitteellista jakelua, jonka kustannus olisi osoitteettomaan jakeluun nähden moninkertainen. Lisäksi osoitehaku mahdollistaa vain alle 85-vuotiaille postituksen, joten tällöin yli 85-vuotiaat jäisivät viestinnän ulkopuolelle.
- Jakelua on pyritty toteuttamaan paikallisilta yhdistyksiltä ostettuna palveluna. Toimijoita ei kuitenkaan ole kaikilla paikkakunnilla
→ jatkossa varauduttava korkeampiin kustannuksiin
- Kampanjassa seurattiin kävijämääriä valokuavuspäivässä sekä asiointipäivässä (yhteiskuljetus). Lisäksi seurattiin digituen kävijämääriä valokuavuspäivässä.
- Matalimmat paikkakuntaakohtaiset kävijämäärät ovat paikkakunnilla, jossa viestinnässä oli haasteita eikä joka kotiin jakelu toteutunut täysimääräisesti eri syistä.
- Etenkin Pielavedellä korostui sekä digituen tarve että erityisesti asiointipäivän (yhteiskuljetus) tarve. 71 ilmoittautui yhteiskuljetukseen, ja poliisin lupapalveluiden kapasiteetti tuli vastaan, joten jouduimme järjestämään ylimääräisen asiointipäivän, jotta kaikki pääsivät asioimaan.
- Sekä tulokset että palautteet kertovat maaseudun palveluaukoista ja digiin liittyvistä haasteista.

Tietoturvan haasteet:

- Tietoturva digituessa ja sähköisessä asioinnissa ovat nousseet kampanjan toteutuksen aikana merkittäväksi riskiksi.

Muut:

- Passin ja henkilökortin kustannukset nousivat 1.1.2025 alkaen huomattavasti. Tämä haastaa jatkossa entisestään taloudellisissa haasteissa olevia.

Yhteenveto ja jatkosuunnitelmat

Ensimmäinen toimintavuosi sujui pääosin suunnitellun mukaisesti. Joitakin haasteita kohdattiin. Paperisen viestinnän tärkeys korostuu, jotta tarvitsijat saisivat tiedon kampanjasta. Samaan aikaan mm. Postin palveluiden muutokset haastavat etsimään vaihtoehtoisia ratkaisuja.

Kampanjan toisen toimintavuoden toteutukset aloitetaan elokuussa. Olemme saaneet jo yhteydenottoja ja sopineet joidenkin kuntien kanssa aloituspalavereista ja toteutusten suunnittelusta.